

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 216 (2778) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Egész hajókaravánt súlyesztettek el német tengeralattjárók Afrika nyugati partjain

Tizenkét hajóból csak egy kis gőzös menekült meg. 78 ezer tonna az újabb angol hajótérvesztés. — Újabb német hadosztályok vonultak be Leningrád megerősített övezetébe

Stalin felé fordul a civilizált világ feszült figyelmé ma, amikor a német csapatok már Leningrád elővárosai-
ban állnak. Kivárt-e a végsőkig embertelen elhatározása mellett, mellyel a volt cári fővárosban összezsúfolt, négy millió embert menthetetlenül pusztulásra ítél, vagy felülkerekedik benne is az emberi érzés, a felelősség érzése a tizenkettedik órában?

Mert az senki előtt sem lehet kétséges, hogy a németeket semmi felelősség nem terheli majd az elkövetkezendőért. Mint illetékes helyen kijelentették, itt a Varsó esetében alkalmazott ultimátumnak sincs helye, mert Stalin maga választotta Leningrádnak ezt a sorsát és az elhatározását idejében ki is nyilvánította.

Közben a kievi térségben is befejezés felé közelednek azok a nagy hadműveletek, amelyek a bekerített szovjet haderők teljes megsemmisítésére irányulnak. A harcok kimenetelére iránt ma már nem lehet kétség. Maga a londoni szovjet nagykövetség is beismerte, hogy a keleti hadjárat legsötétebb órájáról van szó és hogy a tél — amibe annyi reményt helyeztek — nem mentheti meg a Szovjetuniót.

Miközben az egész világ közvéleménye lélekzavarázóan kíséri figyelemmel a Képtől keletre, valamint Szentpétervár körül kialakult halálgyűrűt, a német rádióban csütörtökön délután 13 órakor ismét elhangzott az England-Lied jótismert hangjai, a német tengeralattjárók újabb fényes hadijelét adva hírül. Afrika partjaitól messze nyugatra ugyanis a német tengeralattjárók újabb felfegyverzett angol hajókaravánnal ütköztek meg, tizenkét hajóból tizenegyet elsúlyesztettek és éppen hirmondónak hagytak meg egy kis teherszállító gőzöst. A világnak e héten már másodszer kellett tudomásul vennie, hogy miközben a német ökök lesújt a Szovjetunióra, lecsap a plutokrata szövetségesre is, ahol csak teheti.

Egyidejűleg Anglia és a Szovjetunió diplomáciája tovább folytatja mesterkedéseit, melyek arra irányulnak, hogy Törökországot és Bulgáriát is háborúba kényszerítsék. Ezzel áll összefüggésben a Clodius ankarai tárgyalásairól elhangzott német nyilatkozat, illetve a bulgár belügyminiszter kijelentése, mely szerint Bulgáriában nyugalom van és semmiféle háborús intézkedés nem történt.

Angol-amerikai mesterkedések fol-

nak Franciaországgal kapcsolatban De Gaulle francia nemzeti tanácsal alakított és hír szerint az angol-szász hatalmak ezt fogják elismerni Franciaország törvényes képviselőjeként még ugyanakkor az Egyesült Államok kormánya megszakítja a külképviseleti kapcsolatait Vichynel. Szó van arról, hogy De Gaulle angol-szász

védelem alá helyezeti az Anglia és Amerika számára fontos francia gyarmatokat és kikötőket.

Végül, idelartozik még, hogy Anglia hadüzenettel fenyegette meg Finnországot arra az esetre, ha a finn hadsereg nem hagyja abba a Szovjet elleni hadjáratot a régi határon túl eső területen.

Kirynov hadseregparancsnok holtteste az elesettek között

A Vezéri főhadiszállás jelenti csütörtökön délután 13 órakor:

Afrikától nyugatra német tengeralattjárók megtámadtak egy tizenkét hajóból álló felfegyverzett angol hajókaravánt, hosszú és kemény küzdelemben a tizenkét hajóból tizenegyet elsúlyesztettek és csupán egy kisebb hajónak sikerült elmenekülnie. Az elsúlyesztett hajók tonnatartalma 78 ezer tonna. (MTI)

Csütörtökön délután 3 órakor a Vezéri főhadiszállás a következő hadijelentést adta ki:

Az ellenség kétségbeesett kitérés kísérletei a kievi halálgyűrűből véresen omlanak össze. Az elesett katonák holtteste között megtalálták Kirynov hadseregparancsnok holttemét is.

Bombázógépeink az elmúlt nap folyamán Moszkva hadiüzemei és Tula vasútállomását bombázták.

A NÉMETEK A TÉLNÉL IS GYORSABBAN KÖZELEDNEK

Berlinből jelentik: (B. T.) Mindenek legnagyobb megsemmisítő csatája még nem fejeződött be teljesen — írja a Völkischer Beobachter — és már is azt jelentik, hogy újabb német hadosztályok nyomultak be Leningrád megerősített övezetébe. A megsemmisítés a kievi csatában következéssel folyik. Budjeni egykerbűszke hadserege, amelynek az volt a feladata, hogy a Dnyeper mögött a bolsevista fegyvergyárakat biztosítsa a németek ellen, teljesen szét van verve. A foglyok száma és a hadiszákmány napról-napra nő. Míg a londoni rádió világgá kürtölte, hogy sikerült erős szovjet csapatokat a bekerítésből kivonni, addig Moszkva kezd tudatára ébredni helyzete súlyosságának. A német megsemmisítő csapás elnémította Moszkva hangját. Közben az angol Laddellhardt arról panaszkodik, hogy

a németek a télnél is gyorsabban közelednek

ISMÉT SÜLYOS VESZTESÉGEKET SZENVEDETT A SZOVJET A HARC-TÉR DÉLI SZAKASZÁN

Berlinből jelentik: A NTI katonai részről a következő értesülést kapta:

A német csapatok szeptember 24-én a keleti harc-tér déli szakaszán ismét tért nyertek és közben több ezer foglyot ejtettek, 12 páncélcsoport semmisített meg, továbbá hatszáz lovat zsákmányoltak. A Szovjet a harcokban ismét súlyos veszteséget szenvedett. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Az északi szakaszon működő nehéztüzérség 24-én sikerrel támadta a leningrádi öbölben tartózkodó hajókat. Egy tízezer tonnás gőzös kigyulladt. A szovjet hadihajókat, amelyek be akartak avatkozni a szárazföldi harcokba, tűz alá vették a német nehéz ágyúk. A jól célzott grá-

nátok a tüzelés abbahagyására kényszerítették a szovjet hadihajókat.

Berlinből jelentik: (MTI) A Berliner Börsenzeitung szerint a honvédszaktok a Dnyeper kanyarban ismét kitétek magukért. Hosszu szakaszt védtek a legerősebb ellenséges támadásokkal szemben. A magyar tüzérség és a magyar légiőrség rendszeresen pusztította a szovjet védelmi berendezéseit és csapatösszevonásait.

Rómából jelentik: (MTI) A Telegrapho budapesti tudósítója hosszabb cikkben közli a honvédevezérek főnökének legutóbbi jelentését. Megállapítja, hogy a Szovjet katonai helyzetének rosszabbodása újabb fontos események árnyékát veti előre, amelyek most érnek. Amnyi bizonyos, hogy a Szovjet egész déli arcvonala a felbomlás állapotában van. A Krímifélszigeten a Szovjet hadsereget vont össze, amely már nehezen tud egérutat nyerni a tenger felé. A Budjeni-féle védelmi vonal összeomlása gyorsan folyik. A szovjet parancsnokságok körében teljes a fejtelenség. A helyzet a Szovjet szempontjából rendkívül válságos, a déli szakaszon pedig egyenesen kétségbeesett. Az ukránjai harctér egyes körülzárt részei még vereszenek. A még harcban álló szovjet erőket a szövetségesek gyorsan felörlik. Ezekben a hadműveletekben résztvevő a honvédség igen sok egysége is. A magyar csapatok minden feladatukat ragyogóan megoldották.

Hadüzenettel fenyegeti Anglia Finnországot

Helsinki-ből jelentik: (NTI) Mint a Reuter iroda és az angol rádió közli, Anglia figyelmeztette a finn kormányt, hogy ne folytassa a Szovjet elleni hadműveleteket a régi határon túl, mert amennyiben folytatja, Anglia hadat üzen Finnországnak. Hivatalos finn részről ezzel kapcsolatban közölték, hogy egy Helsinkiben akkreditált követ átadta a finn külügyminiszternek az angol kormány közlését. A Reuter Iroda nem helyesen ismertette a közlés szövegét. Annak tartalmát, valamint intézkedéseit, továbbá a finn kormány esetleges intézkedéseit később fogják nyilvánosságra hozni. (MTI)

Amsterdamból jelentik: (NTI) Mint a brit hírszolgálat jelenti, Majszki lon-

loni szovjetnagykövet Klev elestével kapcsolatban beismerte, hogy a keleti hadjárat legsötétebb órájáról van szó. Beismerte, hogy a tél nem mentheti meg a Szovjetuniót. (MTI)

Newyorkból jelentik: Mint a Mai Nap értesül, az United Press jelentése szerint Szibériában nagyszabású katonai előkészületeket tett a Szovjet egy esetleges japán támadás elhárítására.

Moszkvai jelentés szerint — mint az Uj Nemzedék értesül — a legfelső haditanács feloszlatta a volgai köztársaságot, amelynek lakóit, tulnyomórészt németeket, Szibériába telepítették át.

ROOSEVELT ÉS CHURCHILL VÉDNÖKSÉGE ALATT FRANCIA NEMZETI TANÁCSOT ALAKÍTOTT DE GAULLE

Rómából jelentik: (MTI) Az olasz lapok egyre több teret szentelnek az amerikai és angol terveknek. A Popolo di Roma szerint De Gaulle bejelentette, hogy francia nemzeti tanácsot alakított.

Az új tanács megalakulása Churchill és Roosevelt tevékenységének gyümölcse. Angolszász elkötelezésük szerint rövidesen a következő eseményeknek kell bekövetkeznie:

A diplomáciai viszony megszakítása Vichy és az Egyesült Államok között.

Amerika elismeri az új francia nemzeti tanácsot.

Az új francia nemzeti tanács felkéri Angliát és Amerikát, hogy ideiglenesen vegye védelme alá azokat a francia kikötőket és gyarmatokat, amelyeknek az amerikai és angol tervek szempontjából fontosságuk van.

A hadműveleteket ki fogják terjeszteni.

Bulgáriában teljes a nyugalom

Szótiból jelentik: (NTI) Garovszky belügyminiszter szerdán fogadta a bolgár fővárosban élő külföldi tudósítókát. A miniszter hangsúlyozta, hogy Bulgáriában a hangulat nyugodt. Szemben a külföldön elterjedt állításokkal kapcsolatban megállapította, hogy Bulgáriában sem hadiállapot, sem rendkívüli állapot nincs. Nevetségesnek mondta azt az amerikai híresztelést, amely szerint Bulgária rövidesen háborúba lép a Szovjetunió ellen. A miniszter leszögezte, hogy Bulgáriában semmiféle háborús előkészület nem folyik. Végül kiemelte, hogy Bulgária, mint a hármasszerződés tagja politikailag a tengelyhatalmak oldalán áll. (MTI)

Hasznos Imre átvette a nagyváradai kereskedelmi leánytanonciskola vezetését

Nagyvárad. Saját tud. Hasznos Imre átvette a nagyváradai kereskedelmi leánytanonciskola vezetését és ebből az alkalomból a következő levelet intézte dr. Soós István polgármesterhez:

Méltóságos Polgármester úr!

Tisztelettel jelentem, hogy a debreceni tankerületi királyi Főigazgató úr fenti számú rendeletével, Méltóságod javaslatára a helybeli kereskedelmi leánytanonciskola megszervezésével és vezetésével megbízni méltóztattott. Hálásan köszönöm Méltóságod megtisztelő bizalmát és bizom benne, hogy az általam hatodikként megszervezendő iskola működése is ki fogja érdemelni Méltóságod és felettes tanügyi hatóságainak eddig élvezett elismerését.

Tisztelettel jelentem, hogy az 1935 VI. t. c. V. U. 16. paragrafus 3. bekezdésében, mint elsőfokú tanügyi hatóság a Nagyváradai Községi Kereskedelmi Leánytanonciskola vezetését átveszem és tisztelettel kérem Méltóságod további támogatását, hogy új iskolám kifejttesse azt az áldásos működést, amelyre a felszabott magyar Nagyvárad ifjú kereskedő nemzedékek nevelésénél föltétlenül szükség van.

Nagyvárad, 1941. szeptember 17.

Hasznos Imre, s. k.

áll. ker. középiskolai igazgató, keresk. leánytanonciskolai igazg.

Erőteljesebb kiképzésre van szüksége az Egyesült Államok haderejének, hogy harcra kész legyen

Newyorkból jelentik: Az Associated Press közli Mac Nair altábornagy a főhadiszállás vezérkari főnökének kijelentését, ameyet az Egyesült Államok nagy hadgyakorlatának befejezése alkalmával tett. Eszerint az amerikai hadseregnek erőteljesebb kiképzésre van szüksége ahhoz, hogy harcra kész legyen. A főhiány a fegyverekben, hadianyagokban és a repülőgépekben mutatkozik. Gyenge pontja az amerikai hadseregnek a kis egységek elégtelen kiképzése amely a tisztikarban uralkodó tapasztalatlanságra vezethető vissza. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Illetékes német helyről közlik: Német politikai körökben kialakult vélemény szerint Roosevelt kijelentéseivel, amelyeket a Pink Star hír szerinti elsúlyesztésével kapcsolatban tett, beismeri, hogy

a gőzös ágyukkal volt felszerelve és kanadai hadihajók által kísért hajókaravánban panamai lobogó alatt haladt. Az elnök kijelentéseivel tehát megerősítette, hogy amennyiben a Pink Star német közbelépés következtében valóban elsúlyedt, német részről teljesen szabályszerűen jártak el. (MTI)

Newyorkból jelentik (NTI): A Bahama szigetek helyi parlamentje törvényt fogadott el, amellyel felhatalmazza az Egyesült Államokat, hogy Exumában tengerészeti támaszpontot létesítsen. Az amerikaiak már meg is kezdték a támaszpont építését. (MTI)

Amszterdamból jelentik (NTI): Az angol hírszolgálat jelentése szerint, Wawel tábornok látogatásba Londonba érkezett, ahol megbeszélést folytat a Szovjetunió és a Közelkelet helyzetéből adódó kérdésekről. (MTI)

Tízmillió pengőt utal ki a miniszter az erdélyi árvizkárosultak számára

50-100 százalékos adókedvezményben részesülnek a gazdák. Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter látogatása Csucsán

Kolozsvárról jelentik: (MTI) Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter Csucsára érkezett, hogy személyesen győződjék meg az árvizkárosultakról. A minisztert ünnepélyesen fogadták. Először a Kraszna árterületét tekintette meg. Szilágyosmlyó határában ahol az árvizkárosok a legnagyobbak voltak, a gazdaköri elnök ismertette a lakosság nehéz helyzetét. Gazda Endre szilágy megyei alispán kulturális mérnöki hivatal felállítását javasolta. Braunecker Antal báró országgyűlési képviselő tolmácsolta a gazdák kívánságait. Az elhangzott kívánságokra a miniszter válaszolt. Kijelentette, kötelességének tartotta idejönni. Az a munka, amelyet az EMGE végez, csak

elismerést válthat ki. Külön megköszönte Teleki Béla grófnak, hogy a kisebbségi idő alatt megkezdett munkát tovább folytatja. Az elhangzott kívánságokra válaszolva, közölte, hogy a Kraszna szabályozásának munkálatait megkezdtek. A miniszterelnök tízmillió pengőt bocsát az árvizsújtotta erdélyi lakosság rendelkezésére. A gazdák adókedvezményben részesülnek, amely 50 százaléktól száz százalékgig terjed. Végül hangot adta annak szükségességét, hogy a gazdák az őszi vetést és a mezőgazdasági munkákat idejében végezzék el. A miniszter aztán meglátogatta Teleki Béla gróft és Szurdokon a vármegye főispánját. Este 8 órakor Kolozsvárra érkezett.

Nagyszabású vizierőtelep terve a kisgyűlés előtt

A Körös vizének felduzzasztásával hosszú időre ellátható a város villanyárammal

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtti fontos ügyeket tárgyalt a város kisgyűlése dr. Hlatky Endre főispán elnöklésével.

Napirend előtt felszólalt dr. Medvigy Ferenc bizottsági tag, aki bejelentette, hogy Szeszich Elek műszaki tanácsos július havában a Sebes-Körös felhasználásával olyan vizierőtelep létesítésére készített tervet, amely Nagyváradnak villamos erővel való ellátását hosszú időre biztosítja. A terv nagyon komoly, egyszerű, érdemes vele foglalkozni. Az elgondolás szerint a Sebes-Körös vizét a régi hídnál kiemelik, elvezetik Czeczke községig, itt lefűtik.

Igy 15 millió kilovatt óra áramot lehet termelni, amelyből 10 és fél milliót lehet Nagyvárad részére hasznosítani.

Medvigy Ferenc a tervet átadta a polgármesternek azzal a kérelem-

mel, hogy terjesszék a miniszteriumhoz és minél előbb szerezzék meg a vizet. A komoly tervért köszönetet érdemel Szeszich Elek.

A felszólalással kapcsolatban dr. Hlatky Endre főispán bejelentette, hogy a tervet már ismertette az iparügyi miniszteriumban. Soós István polgármester bejelentette, hogy legközelebbi budapesti útjuk során ismételen előadják a tervet az iparügyi miniszteriumban és elvi döntést kérnek a kivihetőségre vonatkozólag.

EREDMÉNYES KÖZMUNKÁK

A tárgysorozat tárgyalása során tudomásul vétel végett bejelentették a folyó évi költségvetés terhére felvett munkálatok vállalatba adását. Így a színház tatarozási munkálataira, a villanyberendezés átépítésére 65 ezer pengő áll rendelkezésre. A munka egy részét már elvégezték. A város közgyű-

lési terme festés alatt áll, a közüzemi színház asztalos munkálatait 37.387 pengő összegben Kiss Ferenc, Uz Gyula és Szuper Lajos kapták. A Baross és a Szent László hid festését Agárdi István végezte 9700 pengő összegben. Vállalatba adták a Mátyás király ut, Mussolini-tér javítását 65.000 pengőért, elvégeztették a Vitéz-utcai elemi iskola tatarozását 3000, a Lázár Vilmos-utcai óvoda tatarozását 2393 pengő, a Sánc-utcai elemi iskola tatarozását 2600 pengő, a városház bádognokulajája és tetőjavítási munkálatait 3500 pengő értékben. Kiadták végül a Teleki-utca burkolását is Wohl Dezső budapesti mérnöknek. A kiskocka kövel való átépítés folyamatban van, ma délután helyszíni szemlét tart ebben az ügyben a mérnöki hivatal.

Elvégeztették a velencei elemi iskola tatarozását 2625 pengő, a Sánc-utcai óvoda tartarozását 2406 pengő, a Kaszárnya-utcai óvoda tartarozását 2994 pengő, a Mikszáth-utcai iskola tatarozását pedig 2519 pengő értékben.

Bejelentette a polgármester a helyi és kereskedelemügyi minisztertől nyert felhatalmazás alapján a Népfürdő építését Pintér István mérnöknek adták ki, mint legolcsóbb ajánlattevőnek. A munka már megindult.

Pintér István bejelentette, hogy a vasanyag beszerzési nehézségek miatt nem valószínű, hogy ebben az évben elkészül a fürdő. A munka kiadását a közgyűlés elé terjesztik utólagos jóváhagyás végett.

Ezután került sor a városi épületekben lévő lakások és üzlethelyiségek bérbeadására.

Kárenyhítés címén 4500 pengőt követel gróf Bethlen Aladár és neje egy élelési ingatlanért

Nagyvárad. Saját tud. Gróf Bethlen Aladár és neje Battyhány Vilma grófnő 1921-ben eladták egy Élelsten lévő lakhatatlan ingatlanukat Fried Adolf és neje váradai lakosoknak. Friedék az ingatlan átépítését mozi és üzlet céljára, majd az átépítés után 400.000 leiert eladták. A volt tulajdonosok az 1440. sz. rendelet alapján kárenyhítésért keresetet adtak be a nagyváradai járásbírószághoz s az ügyet osztrótkörön délelőtti tárgyalta dr. K. Nagy Zoltán járásbíró elnök, ítéletet azonban még nem hirdetett.

Felperesek ügyvédje dr. Villányi Pál a keresetben előadja, hogy gróf Bethleneknek Erdélyben 16.000 hold ingatlana és számos beltelkes háza volt, melyből a román kormány kisértési rendeletével 10.000 hold földet dr. Jákob János csékei ügyvédnek kényszerhelyzetében 2 millió 700.000 leiert eladott, míg a fennmaradt 6000 holdat a román állam bonnal fizette ki. Hasonló eset érte a felperest Csallóközben is, ahol a cseh állam vagyondézsmá címén vette el birtokainak jelentős hányadát.

Az érdekes ingatlanperben az alperest dr. Ridi Ferenc ügyvéd képviseli.

A 4-ES BAJTÁRSI KÖR KÉRESE A KÖZÖNSÉGHEZ

A volt 4-es honvédek Bajtársi Köre kéri mindazokat, akik átérzik az október negyedikéi ezrednap jelentőségét, ajánljanak fel szállást a vidékről érkező volt 4-es honvédek számára levelezőlapon vagy személyesen, a Tuzharcos Szövetség helyiségében.

Leningrád elővárosaiba hatoltak be a német csapatok

Ujabb ellenséges seregtettek semmisültek meg a kievi térségben. Befejezéshez közelednek az Ukrajnában bekerített csapatok szétmorzsolására irányuló hadműveletek

Vezéri főhadiszállás. (NTI) A védő főparancsnoksága közli: A Kievtől keletre lévő térségben kedden az ellenségnek további részeit semmisítettük meg. A maradék két szűk térben összezsúfolt üstben van körülvárva. Ennek légiképe zürzavaros állapotot mutat. Pár nap múlva számolni lehet ezek teljes megsemmisítésével. A Finn-öbölben német gépek telitalálatokat értek el csatahajókon és egy rombolón. A légierő éjszakai támadásai Leningrád és Moszkva katonai célpontjai ellen irányultak. A Nagy-britannia elleni harcban repülőink a Szent György-csatorna kikötőberendezéseit, valamint a sziget déli partvidékén lévő kikötő berendezéseket támadták. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) A Kievtől keletre folyó harcokról közzétett adatok szemléltető képet nyújtanak az újabb német teljesítményekről. Gomel körüli térségből egy német harci csoport észak felől legalább 200 kilométer szélességben indult déli irányban. Ez a harci csoport a poltvai magaslatokig 4-500 kilométert tett meg. A Kremencsug irányában támadó német csoport 120 kilométer szélességben lépte át a Dnyepert és több száz kilométert nyomult előre és Kievtől 300 kilométerre keletre egyesült a másik csoporttal. (MTI)

LENINGRÁD VALAMENNYI TARTALÉKAVAL KIESETT A KÜZDELEMBŐL

Berlinből jelentik: (NTI) A szerdai hadijelentés kiegészítésére a következőket közlik: Leningrád városának és erődjének további bekerítése lépésről-lépésre megy végbe. A szovjet hivatalosan kijelentette, hogy Leningrád védelmében az egész város résztvesz. Előreláthatóan a város lakossága Varsó sorsában osztozik. A német csapatok máris Leningrád elővárosaiba küzdöttek magukat előre. Leningrád el van vágva az utánpótlástól és az ottlét négy és félmillió ember aránylag kicsiny tere zsúfolódott össze. E körülmény következtében a város rövid időn belül katasztrofális helyzetbe jut. Minden esetre ma már tény, hogy Leningrád valamennyi tartalékával együtt kiesett a küzdelemből. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Német illetékes helyen arra a kérdésre, vajon német részről lehetséges-e Varsó esetéhez hasonlóan olyan ultimátum, amelynek célja, hogy távolítsák el Leningrád polgári lakosságát, külföldi újságírók előtt tagadón válaszoltak. Ráműtettek arra a tényre, hogy maga Stalin nyilvánította Leningrádot erődítetté és ő kívánta, hogy a várost, valamennyi leningrádi polgár a végsőkig védje, tehát Stalin döntött a város sorsa felől. (MTI)

LAKTANYATELEPET TALALTAK EL LENINGRÁD ELŐTT A NÉMET BOMBÁK

Berlinből jelentik: (NTI) A Leningrád körüli térségben a német légi-erő szerdán nagyszámú harci géppel támogatva a földön folyó harcokat. Bombázták Leningrádot és néhány

közeleli helyiséget. Igen nehéz bombával eltaláltak egy laktanyatelepet. Támadásokat intéztek erődítések, tü-zérségi állások és csapatgyülekezések ellen. Német gépek szerdán eredményes támadást intéztek a Krimi-félszigetre vezető földnyev katonai célpontjai ellen. Nagy robbanásokat és

tűzeket figyeltek meg. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Német gépek a szeptember 24-re virradó éjjel Moszkvában közüzemeket és ipartelepeket támadtak. A főváros különböző részeiben tűzek keletkeztek. Szeptember 23-án a bolsevisták 78 gépet vesztettek. (MTI)

A Leningrád előtti erődítményrendszer újabb részeit foglalták el a németek

Berlinből jelentik: A német csapatok eredményesen folytatták harcaikat Leningrád előtt. A német csapatok heves harcok után az erődítményrendszer újabb részeit foglalták el. Egyik német hadosztály behatolt a szovjet mélyen tagozott állásrendszerébe és kemény, házról-házra való harcok után elfoglalt egy nagyobb helyiséget. Sok szovjet kiserődöt harcképtelenné tettek. A német csapatok az ellenségnek súlyos veszteséget okoztak és elfoglaltak egy szovjet tábori állást. A német légi-erő egységei a Leningrád előtti arcvonalt

minden pontján sikeresen avatkoztak be a földön folyó harcokba és támogatják a gyalogság előnyomulását.

Szeptember 22-én egy szovjet hadihajó kísérletet tett, hogy az Őzel sziget partján lévő német állásokat megközelítse. A partiütegek azonnal tűz alá vették a szovjet hadihajót és azt több telitalálat érte, úgy hogy a helyszínen maradt. Két szovjet csatahajó megkísérelt Kronstadt kikötőjéből beavatkozni a leningrádi harcokba. A német tüzérség tüze előtt azonban kénytelenek voltak a tüzelést beszüntetni. (MTI)

Egyre növekvő nyugtalanság észlelhető az Ukrajnában bekerített szovjet csapatok körében

A MTI jelenti: Az ukrajnai bekerített csapatok szétmorzsolási hadműveletei a befejezéshez közelednek. A gyűrűn kívül maradt hátráló ellenséges részek üldözése közben a szövetséges erők ismét teret nyertek és jelentősen megközelítették a Donec iparvidékének egyik fontos gyárvárosát. A magyar csapatokkal szemben álló erők két kisebb leleplező támadását a honvéd kötelékek még a kibontakozás előtt megghusították. Egyébként mindkét részről csak szörványos tüzérségi tevékenység volt. Az ellenségnek egyre növekvő nyugtalanság és éjjel-nappal folyó mozgás észlelhető. Ez a nyugtalanság indokolja a megélt légitelvékenységet. Vonalaink, valamint az arcvonalt mögötti terület fölé szállt szovjet gépekből a honvéd légvédelmi ütegek két gépet lelőttek.

TOBRUK ÉS SOLLUM ARCVONALÁN A HELYZET VÁLTOZATLAN

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 478. közleménye: Eszak-

Afrikában, Tobruk arcvonaltán tüzérségünk eredményes működést fejtett ki. Az ellenségnek állásainkat megközelítő kísérleteit visszavertük. Az angol légi-erő támadást hajtott végre Benghazit, Tripolit, Homs és Misurata ellen. Két ellenséges bombavetőt lelőttünk. Kelet-Afrikában a különféle szakaszokon felderítő osztágaink ellenséges csapatokat futamítottak meg, súlyos veszteséget okozva nekik. Az olasz légi-erő egységei a földközi-tengeren egy ellenséges hajókaravánból egy 2500 tonnás hajót elsüllyesztettek. Egy másik ezer tonnás gőzös súlyosan megrongálódott. Az egyik tengerpartjára a földközi tenger keleti részén elsüllyesztett egy 12.000 tonnás kőolaj-tartályhajót. (MTI)

Hadműveleti övezet (Stefani) Szeptember 14-ike óta — mint a Stefani Iroda jelenti — a helyzet Tobruk és Sollum arcvonaltán változatlan. Teljesen alaptalan a kairói rádió az az állítása, hogy az angolok Tobruk körül tért nyertek. (MTI)

Moszkva megsegítését sürgetik az angol lapok

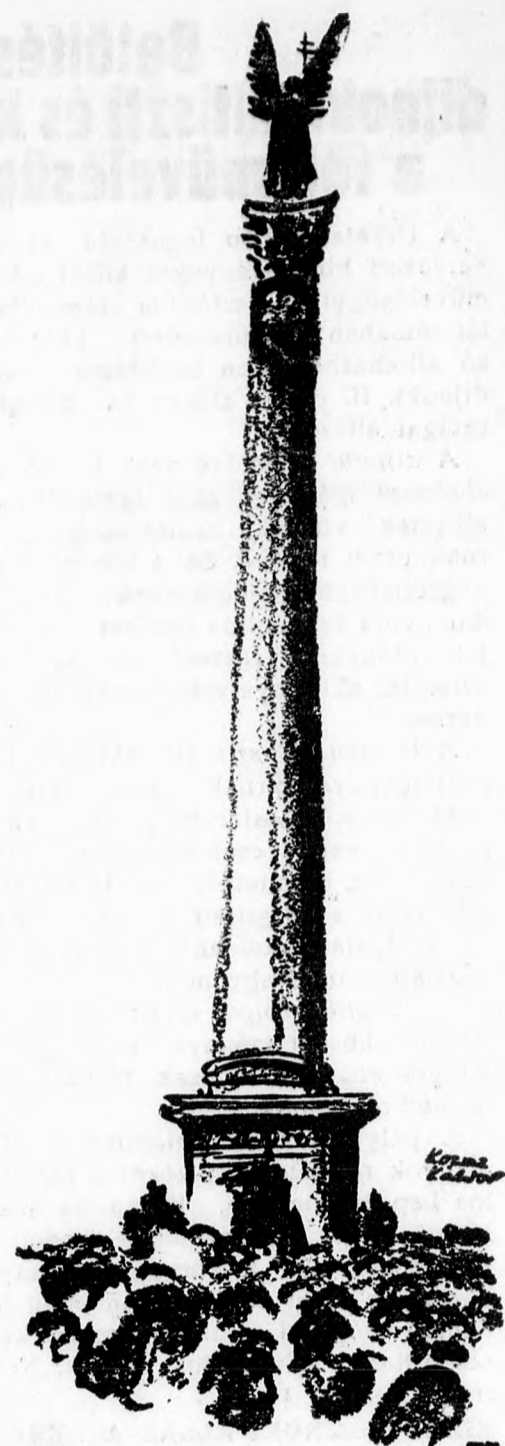
Berlinből jelentik: (B. T.) Az angol lapok helytelenítik, hogy a kormány nem segíti eléggé a Szovjetuniót. A Star és más lapok szerint a közvélemény nem érti, miért nem cselekedett a kormány erőlyesen, miután felismerte, hogy a keleti események döntőek Nagybritanniára nézve.

Ankarából jelentik: (NTI) Görögország kaukázusi határáról jelentik,

hogy az utóbbi időben a szovjet hadsereg sok tisztje lépett török földre. Az átlépetteket lefegyverezték és gyűjtőtáborba vitték. (MTI)

Stockholmból jelentik: (NTI) A moszkvai rádió jelentése szerint a 16-50 éves mindkét nembeli szovjetpolgárok kötelesek haditanfolyamon résztvenni. (MTI)

Amszterdamból jelentik: (NTI) Mirt

ÜNNEPLŐ

*A magyar urköltők
ünneplője!*

Ez a ruha a tüvel-művelt költészet egyik legszebb magyaros ötvöze. Praktikus öltözék különleges alkalmakra, ünneplőkre, mert az ÜNNEPLŐ időtállóan divatos és örökké elegáns. Imponáló szépsége előtt minden ajtó kitarul. Magyar ünnepeken ezt viseli aki magyar — s aki ad magára.

Kizárólag nálunk kapható. Kérje díjmentes képes ismertetőnket.

Divatcsarnok

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 70-76

az angol hírszolgálat jelenti, a londoni szovjet nagykövet nyilatkozatában közölte, hogy a Szovjet az atlanti-óceáni nyilatkozat alapelveit elfogadja és kötelezi magát, hogy azok megvalósításában együtt működik.

Betöltésre várnak: dijnoki, altiszti és kiegészítő szolgálai állások a földművelésügyi minisztériumnál

A Hivatalos Lap legutóbbi száma pályázati hirdetményeket közöl a földművelésügyi minisztérium személyzeti létszámában megüresedett különböző állomáshelyeken betöltésre kerülő dijnoki, II. oszt. altiszti és kiegészítő szolgálai állásokra.

A dijnoki állásokra azok bírnak elsőbbségi igénnyel, akik igazolványos altisztek, vitézek, tűzharcosok, hadirokkantak, feltéve, ha 4 középiskolai végzettséggel rendelkeznek és az irodai gyors és gépirás ismeretét igazolják. Előnyben részesülnek továbbá azok is, akik nyelvismerettel rendelkeznek.

A II. oszt. altiszti állásokra elsőbbségi igénnyel bírnak azok, akik a honvédségnél, határőrségnél, folyamőrőrségnél vagy csendőrségnél 6 évi szolgálatot teljesítettek, továbbá tekintet nélkül a teljesített szolgálat idejére, szolgálathéptelenné vált legény-ségi állományu egyének.

A kiegészítő szolgálai állásra azok bírnak elsőbbségi igénnyel, akik igazolványos altisztek, vitézek, tűzharcosok és hadirokkantak.

A pályázatokhoz mellékiendő okmányok részletes jegyzékét a Hivatalos Lap tartalmazza. Kívánatra szerkesztőségünk az érdeklődők rendelkezésére bocsátja. A kérvényeket saját kézzel kell írni és 15 napon belül a földművelésügyi minisztériumhoz kell benyújtani. Címe: Budapest V. Kosuth Lajos-tér 11.

KILENC DIJNOKI ÁLLÁS A KERESKEDELEMÜGYI MINISZTERIUMBAN

A Hivatalos Lap legutóbbi száma pályázatot hirdet a m. kir. kereskede-

lem és közlekedésügyi minisztérium egyesített kezelési személyzetének létszámában megüresedett 9 dijnoki állásra. A kinevezés ideiglenes minőségű.

Pályázhatnak 45. életévüket be nem töltött katonai szolgálatot teljesített egyének, továbbá hadirokkantak, a Vitézi Rendhez tartozók, valamint a tűzharcosok. A pályázati kérvényhez a szokásos mellékleteket kell csatolni. Ezek részletes jegyzéke a Hivatalos Lapban van meg.

A kérvényeket saját kézzel kell írni és 20 napon belül a kereskedelem és közlekedésügyi minisztériumhoz

kell beadni. Címe: Budapest II. Lánchid-utca 1.

GYAKORNOKOKAT VESZNEK FEL A RENDŐRFOGALMAZÓI KARBA

A Hivatalos Lap legutóbbi száma pályázatot hirdet a m. kir. rendőrség fogalmazási szakában betöltendő gyakornoki állásokra. Az állás javadalmazása havi 143 pengő 50 fillér törzs fizetés, havi 30 pengő rendőrségi pótdíj és az állomáshely szerinti lakbér. Az állásokra azok pályázhatnak, akik 21. életévüket betöltötték, feddhetetlen előéletűek, katonai szolgálatot teljesítettek, rendőri szolgálatra tesztileg alkalmasak és a magyar törvények szerint érvényes jogi, államtudományi, vagy gazdaságtudományi doktorátussal rendelkeznek. A kétpengős okmánybélyeggel ellátott kérvényhez a szokásos mellékleteket kell csatolni és a belügyminisztériumhoz kell beadni.

Ki a házmester a Kapucinus-utca 5 szám alatt?

A hivatalos lap folyó évi augusztus elsejei számában rendelet jelent meg, amely, mint ismeretes, szabályozza a háztelügyelők járandóságát olyképpen, hogy a házmester-tartásra kötelezett házak bérlői a teljes bérösszegek felül két százalékot fizetnek házmesterpénz fejében.

A lakók ezt augusztus 1-től kezdődőleg örömmel meg is fizették, de mikor az így összegyűlt házmesterpénzek kiizetésére került volna a sor, rögtön akadtak háztulajdonosok, akik megkísérelték kijátszani a rendeletet. Nem meglepő ez, hiszen minden új rendelet megjelenésekor fő-

gondjuk azoknak, akikre a kérdéses rendelet vonatkozik, hogy miként lehetne azt különféle kibúvókkal és megkerülésekkel hatálytalanítani, nehogy az istenért a közösségnek, vagy az illető rendelkezéssel előnyökhöz juttatott érdekeltnek haszna legyen belőle.

A háztelügyelők szövetségének nagyváradi szervezetéhez több panasz érkezett az említett rendelettel kapcsolatban, amelyek ügyében meg is tette a lépéseket a háztelügyelők — közneven: házmesterek — szakmai szervezete. Legkirívóbb ezek között a Kapucinus-utca 5. szám alatti bérház felügyelőjének esete.

Itt a Szalontán lakó zsidó tulajdonost egy nagyváradi ügyvéd képviseli, akinek nevében viszont Árensteinné Gelberg Mancsi urnó végzi a házgondnokság teendőit. Szeptember elsején, mikor János Sándor házmester jelentkezett nála a lakóktól összegyűjtött házmesterpénzért, a hölgy megütközéssel utasította el.

— Mit akar maga? ... Hiszen maga nem háztelügyelő.

János Sándor majd összeesett a megiepetéstől.

— Hát akkor ki itt a házmester?

— A háztelügyelő, — használta a hölgy az előkelőbb toqalommegnevezést, — a háztelügyelő én vagyok. Következésképpen engem illet a két százalék.

— És mi vagyok én? — hüledezett János Sándor.

— Maga a vice. Magára a rendelet nem vonatkozik.

A jogaitól megfosztott házmester erre rohant a szervezethez, onnan ki is szállt a titkár a hely színére, kivizsgálta az ügyet és megállapította, hogy János Sándort igenis házmesterek és nem vicének szerződtették annak idején; ebben a minőségben működött a mai napig, tehát a házmesterpénz őt illeti meg.

De Árensteinné Gelberg Mancsi urnó továbbra is ragaszkodott ahhoz, hogy őa házmester.

— De hiszen, magyarázta őnagyságának a titkár, — a házmesternek a szabály értelmében a házban kell laknia s ön nem lakik ott. Ön nem is végez házmesteri teendőket, többek között nem nyit kaput, nem örködik

a ház rendje fölött, tehát a házmesteri cím, jelleg és fizetés nem illeti meg.

A hölgy azonban ezek után is megmaradt álláspontján. Ő a házmester. Punctum. S ha ez nem tetszik a „vicének”, pereljen, vagy menjen a szeme világába.

Mindenesetre érdeklődéssel kísérik az ügy fejleményeit. Mi fog történni, ha a házmesterek szövetsége követelni fogja tőle, hogy vonuljon be a házmesteri lakásba, nyisson kaput éjnek idején, ügyeljen a szemete kihordó cselédekre, stb... Mert amit ezeket a funkciókat nem végzi, addig a házmesterpénzre nem tarthat igényt.

Egyébként úgy értesülünk, hogy sok nagyváradi zsidó háztulajdonos hasonló módon igyekszik kenyértörésre vinni a dolgot eddigi keresztény házmesterével. A háztelügyelők szövetségéhez érkezett panaszok szerint a zsidó háztulajdonosok egymásután dobják ki keresztény házmestereiket, hogy zsidókat alkalmazhassanak helyettük.

Ehhez mindenesetre joguk is van addig, — amíg háztulajdonosok. (*)

A nagyváradi Orvoskamara október 4-én tartja közgyűlését

Nagyvárad. Saját tud. A Nagyváradi Orvosi Kamara október 4-én, határozatképtelenség esetén pedig október hó 12-én délelőtt 9 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését a város háza kistermében. A tárgysorozat az egyéni meghívókra tüntették fel. Egyébként a Nagyváradi Orvosi Kamara legutóbbi ülésén a következő orvosokat vette föl tagjai sorába átjegyzés folytán: dr. Szépe Lajos, dr. Szépe Lajosné, dr. Szauter Béla, dr. Komáromy Mihály, dr. Jekelfalvy Albert, dr. Medgyesi Ferenc, dr. Keczán László, dr. Csete Emil, dr. Gajzágó Jenő, dr. Tóth Ferenc, dr. Bartha László, dr. Nagy Albert, dr. Rónai Ida.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Orvosi Kamarája legutóbbi ülésén dr. Vitéz Szentmihály Lajos, dr. Németh Zoltán, dr. Penkert Mihály, dr. Medgyesi Ferenc, dr. Jekelfalvy Albert orvosokat jegyezte át a Nagyváradi Orvosi Kamarába.

Clodius kizárólag gazdasági tárgyalásokat folytat Törökországban

Berlinből jelentik: (NTL.) Illetékes német helyen ismételt hangszóval, hogy Clodius követ Törökországban kizárólag gazdasági tárgyalásokra van felhatalmazva, úgyhogy a felbukkant híresztelések, amelyek politikai megbeszélésekről szólnak, tévesek. Különösen határozottan utasítják vissza, hogy Németország német hadianyagnak török területen való szállítása érdekében tett javaslatokat kijelentették, hogy ezt és az ehhez hasonló híreszteléseket kísérleti léggömböknek kell tekinteni, amelyekkel nyugtalanságot akarnak kelteni. A Wilhelmstrasse örei szerint mindez beletartozik az angol üzelmekbe, akik megkísérlik Törökországot a háborúba kényszeríteni. (MTL.)

Nagyvárad műegyetemét, vagy jogakadémiát kér

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Soós István polgármester a város törvényhatósági bizottságához felterjesztéssel fordul, hogy a bizottság kérje az ország második Műegyetemének Nagyváradon leendő felállítását. A polgármester annak idején még mint a Magyar Párt elnöke vetette fel ezt a kérdést, később Hóman Bálint kultuszminiszterrel személyesen tárgyalt ebben az ügyben.

A polgármester ebben a nagyfontosságú kérdésben és többek között ezeket mondotta:

— Nagyvárad, Debrecen és Kolozsvár, a két egyetemi város között fekszik, egyetemről tehát szó sem lehet.

RIKKANCSOK

16 éven felüliek,
magas fixfizetéssel
és jutalékkal
azonnal felvétetnek.

Jelentkezések e lap kiadóhivatalában.

a városnak azonban szüksége van legalább a főiskolára, amit a románok elvettek tőlünk. A város ipari és kereskedelmi jellegénél fogva elsősorban a Műegyetem felállítására gondoltunk. Már békében Budapest után Nagyvárad volt az ország első ipari és kereskedelmi városa, tehát mindenképpen jogot formálhat a Műegyetemhez.

— A város vezetősége természetesen megfelelő épületről is gondoskodik. Az első tájékoztató megbeszélések során számításba jött a Hadapródiskola és az Iparos tanonciskola épülete, ma már mindkettő tárgytalan. Ennek ellenére is tudna a város megfelelő épületről gondoskodni, így számításba jöhet a Szent László gimnázium épülete, vagy a Notre Dame de Sion is, tekintve, hogy a fakultások fokozatos bevezetéséről lehet szó.

— Nagyvárad semmiképpen sem mond le a főiskoláról — mondotta a polgármester. — Végző esetben a Jogakadémia visszaállítását kéri a város. Nagyvárad mindig jelentős tényezője volt az országnak kulturális, ipari és kereskedelmi szempontból egyaránt. Bizunk abban, hogy a város vezetősége valóban ki is tart jelenlegi elhatározása mellett és a város multjának megfelelően kiharcolja a főiskolát akármelyik formában.

Rantamaa finn plébános nyíltlevele a canterbury-i érsekhez

Stockholmból jelentik: (Stefani) A Svéd Távirati Iroda levelezője jelent a Ladoga-tón lévő sziget elfoglalásáról: a finnek megállapították, hogy az ottani templomot a bolsevisták tánclellyiséggé alakították át. (MTI)

"A bolsevisták által meggyalázott templomok kérdésében írom ezt a levelet, — kezdi Rantamaa finn plébános — és címezem egyenesen Önnek, az anglikán egyház legfőbb fejének, mivel Ön olyasmibe keveredett, ami engem is, fiatal finn plébánost mélyen megrendített. A Szovjetunió húsz éves fennállása alatt Ön is, Érsek Ur, értesüléseket szerezhett a Szovjet magatartásáról Krisztus egyházával szemben.

Látogasson meg egyszer Ön egy templomot, amely a bolsevisták kezére került. Az oltárteret zongorával és vörös csíringókkal színpaddá alakították át. Az oltárkép helyén az istentelenek szövetségének „épületes” mondásai állnak. A padok helyén lánchely és bár van. A templom orgona helyén balalajka és tangóharmonika zenekar számára emelvényt állítottak.

A sekrestyét, ahol a lelkészek öltözködnek és ahol csendes összedettségben készülnek ténykedésükre — ezt Önnek, Érsek Ur, nagyon jól kell tudnia, — félreeső helynek használták. Fényképfelvételaim vannak ezekről, Érsek Ur! A torony alépítményét is ilyen célra használták fel.

Ez azonban még nem minden. Az egyik toronyban olyan képeket mázoltak a falra, amelyek csak egy réteg heléra képzületében születhetnek meg s amelyeket csak bordélyházakban lehet találni. Mellettek olyan szöveg áll, amely a bolsevista hadsereg kultúrsvonalát és gondolkodásmódját világítja meg. Ezekről is fényképfelvételeket készítettem, amelyek ezernyi más bizonyítékkal együtt tanulságos fényt vetnek a szovjet hadseregre. A temető maga a megtestesült pusztítás és legáljabb halottgyalázás szörnyű képe.

Azonban egészen más volt az, ami számomra a legnagyobb fájdalmat jelentette: ez az Ön felhívása, Érsek Ur, az anglikán egyház sokmillió gyülekezetéhez, hogy az istenházban közösen imádkozzanak a „vitéz szovjethadsereg” győzelméért és sikeréért. Ön gyanúlan embereket szólított tehát fel arra, hogy azokért a fejtverekért imádkozzanak, amelyek a balti államokban az ártatlan polgári lakosságot pusztították, annak dacára, hogy ezek az államok létüket éppen az angol háborúutáni politikának köszönhették. Mi, finnek nem hódolhatunk meg a bolsevizmus előtt, mert

szétrombolja a családot, elszakítja a gyermekeket a szülőktől, lealjasítja és meggyalázza a nőt. Az angol diplomácia jól ismeri ezeket a tényeket.

Ur, éppen azzal veti magára, hogy roppant felelősséget, amit Ön, Érsek

En, mint plébános, érzem azt a gyanúlan emberek millióit, akik a bolsevizmus valódi lényegét nem ismerik, arra szólított fel, hogy ezért a bolsevizmusért imádkozzanak. Egy Isten van, Aki egyszer mindnyá-

junktól számadást fog kérni. Ennél a számadásnál fogunk találkozni mindnyájan és ott fogjuk találni az 1917 óta legyilkolt papokat, keresztényeket, akiknek vére bosszúért kiált. Ott fogjuk találni azt a plébánost is, akinek meggyalázott templomáról írok, aki ebben a háboruban életét adta a szabadságért és a kereszténységért. Ott majd azokat is felelősségre vonják, akik az emberek ezreit szerencsétlenségbe taszították. Mindenekelőtt azonban az a kérdés dől majd el, hogy Ön, Érsek Ur, megállhatta-e Krisztus nevében a bolsevizmust?"

Eddig a levél. Hisszük, hogy minden kommentár felesleges.

Román törvények alapján érvénytelenítette a törvényszék a volt román interimár bizottság bőkezű ajándékozását

Fellebezést nyújt be a görögkeleti püspökség jogi képviselője

Nagyvárad. Saját tud. A Magyar Lapok annakidején részletesen foglalkozott a Széchenyi-szálló ügyével, amelyet az egykori liberális román városvezetés a görögkeleti püspökségnek ajándékozott székesegyház építése céljára. A székesegyház építése azonban elmaradt, a görögkeleti püspökség pedig jövedelmező ingatlan vagyonként kezelte az épület-tömböt. A felszabadult város magyar vezetőségének első dolga volt, hogy beadja érvénytelenítési keresetét a görögkeleti püspökség ellen. A polgári közjagazgatás bevezetése után jelent meg az a kormányrendelet, amelynek alapján törvényhatóságok visszaperelhetik a román megszállás alatt elajándékozott köztulajdon. A város vezetősége ezen az alapon is beadta keresetét a görögkeleti püspökség ellen.

A püspökség szeptember 17-én tárgyalta a két keresetet s miután meghallgatta a felperes és az alperes képviselőinek érvelését szeptember 24-re halasztotta az ítélethirdetést.

Dr. Hoványi József törvényszéki egyes bíró tegnap hirdetett ítéletében helyt adott Nagyvárad város kereset-

tének. Kötelezte az alperes görögkeleti püspökséget, hogy 15 napon belül állítsa ki az okiratot, amelynek értelmében a Széchenyi-szálló épületének tulajdonjoga a városra száll vissza és a telekkönyvben visszairható. Az alperes görögkeleti püspökséget összesen 3400 pengő perköltség megfizetésére is kötelezte a törvényszék.

Az ítélet megindokolásában főszerepet játszott az a körülmény, amelyre a felperes keresete egyébként nem mutatott rá, hogy a román közigazgatási törvény 536. paragrafus szerint kinevezett városi bizottság nem jogosult olyan ténykedésre, mint a Széchenyi-szálló odaajándékozása is volt. Az ajándékozás egy pillanattig sem volt érvényes.

Az ítélet nem jogerős.

Legújabb értesülésünk szerint a görögkeleti püspökség jogi képviselője a törvényes határidőn belül fellebezést ad be. Miután az elmarasztaló ítélet indokolása világos jogi alapon áll, jogászai körökben nagy érdeklődéssel várják a fellebezés megindokolását.

Biztosítják Biharmegye téli faszükségletét

Nagyvárad. Saját tud. Vitéz Nadányi János alispán a hét elején Budapesten tartózkodott, ahol az egyes minisztériumokban a vármegye közellátását érintő ügyekben folytatott megbeszéléseket és eredményes tárgyalásokat Dr. Czifra Kálmán főispán és dr. Pauliny Vilmos vármegyei aljegyző, a vármegyei közellátási ügyosztály vezetőjével először a közellátási minisztériumban folytattak megbeszéléseket.

Budapesti útrjáról a következőket mondotta vitéz dr. Nadányi János alispán lapunk munkatársának:

— Először Losonczy István államtitkárt tájékoztattuk — mondotta az alispán — Biharmegye sürgős megoldásra váró közlemezési problémáiról.

— Az államtitkár kilátásba helyezte az összes indokolt tartott előterjesztésünk figyelembevételét és nyomba kiutalt sertéshizlálás céljára néhány vagon árpát és intézkedett, hogy a sertésvásárlási kontingens megfelelően felemeltessék és hogy a vármegye részére szükséges hizott sertések a környező vármegyékben is beszerezhetők legyenek.

— A földművelésügyi minisztériumban dr. Bárczay János államtitkárrel folytattunk beható eszmecserét — mondotta az alispán, — a vármegye tűzifa ellátása kérdésének megoldása ügyében.

A vármegye szükséglete 8000 vagon, ebből 3500 vagon hiány mutatkozik.

Az államtitkártól ígéretet kaptunk, hogy a hiányzó szükséglet fedezésére a kiutalás rövidesen megtörténik. Az

árpa kiutalás már meg is történt, a tűzifa ellátást is biztosítottunk látom az államtitkár nyilatkozata után — fejezte be tájékoztatóját az alispán.

Vitéz Nadányi János alispán egyébként szabadsága második részét tölti. Ezt az időt használja fel arra, hogy a közel 200 felszabadult község helyzetét tanulmányozza, különös tekintettel a községek költségvetésére.

A munkában eltöltött szabadság október 3-án ér véget.

Ezrednapot rendeznek Nagyváradon a volt négyes honvédek

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai volt 4-es honvédek Bajtársi Köre október negyedikén és ötödikén ezrednapot rendez Nagyváradon. Ezuttal találkoznak a világháború óta először az ezred volt katonái, akiknek körében megjelenik az egykori tisztikar, élén a négyesek hős parancsnoka Szentkereszthegyi Kratochvil Károly altábornagy, a Mária Terézia rend lovagja. A négyesek szokatlan ünnepléységgel készülnek az ezrednapra, amelyen többek közt leleplezik az ezred hősi halottainak művészi kivitelű emléktábláját is. Kratochvil altábornagy fogadására nagyszabású előkészületeket tettek. A pályaudvarnál október negyedikén délelben valamennyi volt négyes honvéd megjelenik, hogy felsorakozzon az érkező ezredparancsnok tiszteletére. Az ezrednap egyik érdekes mozzanatai közé tartozik az az előadás, amelyen vetített képekkel mutatják be a tízennégyes világháború harczeit, ahol a negyedik honvédegyalogezred katonái harcoltak. Az ezrednap rendezőbizottsága gondoskodik a vidékről érkező négyes honvédek fogadásáról, elszállásolásáról és étellemezéséről.

Munkaközösségben egyesült „Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetség” néven Imrédy Béla és Pálffy Fidél pártja

A Magyarország tegnapi száma az első oldalon, feltűnő helyen és feltűnő betűkkel jelentette be, hogy:

„A Magyar Munkaállam megteremtése érdekében a Magyar Megújulás Pártja és a Magyar Nemzetiszocialista Párt „Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetség” névvel munkaközösségbe tömörült. Politikai és szervezési kérdésekben az összhang és együttműködés biztosítására, valamint a jobboldal szervezeti egységének előkészítésére a két párt közös bizottságot alakított. A bizottság vezetője vitéz Rátz Jenő, tagjai: Bakó László, vitéz Imrédy Béla, Ince Antal, vitéz Jaross Andor, Lill János, Pálffy Fidél, Rajniss Ferenc, Rupprecht Olivér. A két párt képviselői a parlamenti munkában együttes csoport gyanánt lépnek fel vitéz Imrédy Béla vezetésével.”

Ezek szerint tehát megtörtént az első nagy lépés az ellenzéki jobboldal egyesítésére. A közlemény szerint még nem lehet pártok egyesüléséről beszélni, azonban lényeges pontokon biztosítva van a cselekvés egysége. A pártközi munkaközösségnek harminckét képviselője van, tehát a legnépesebb ellenzéki csoportnak tekinthető.

Uiságárusító

bódék

40 pengő készpénz óvadékkal

azonnal kiadók

Jelentkezni e lap kiadóhivatalában.

Belvárosi mozgóban

Feketeszáru cseresznyeHunyady Sándor örökbecsű alkotása.
Amerikai rendezésben.Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
MA MA**Süt a nap**Zilahy Lajos világhírű regénye a magyar katona,
a magyar nép új életének tündérmeséje
Nagy Aliz, Olasz L., Kiss Manyi, Rózsahegyi Kálmán,
Mály Gerő.
Pótkép „Egérbál”. Híradó.

Apolló filmszínházban

Pénteken indul Steinbeck világhírű regényének
filmváltozata**Érik a gyümölcs**

Csütörtökön utoljára

Asszony a tűzvonalban**Svédországra is kiterjesztette Anglia az ostromzárat**

Amszterdami jelentik: Az angol hirtelleg hivatalos közleményt hozott nyilvánosságra, amely szerint Nagybritannia Svájcnak Németországgal kötött kereskedelmi szerződése következtében megszünteti azokat a könnyítéseket, amelyeket Svájcnak engedélyeztek az országba irányuló nyersanyag és ipari szállítmányok terén.

Az angol hirtelleg az ostromzár kiegészítéseképpen, hogy az észszerűség határain belül ezentul is engedélyeznek bizonyos könnyítéseket Svájc bevitelére terén. (MTI.)

A Magyar Nemzet ne féljen a keresztől

A Magyar Nemzet mai számában arról elmélkedik, hogy a kereszt csak a templomba való. Egyébütt nincs helye. Világius helyeken, színházban, egyenesen bántó; megszenteltelensége jelképes értelmének. És végül „sehol sincs helye, ahol az élet a maga világius nyereségében rohog és a kereszt lényegével ellentétes légkört teremt ki”. Mert hát: „helytelen, amikor politikai pártok címeikbe veszik a keresztet”. Emiatt a mondat miatt íródott a cikk. A keresztet kell kijátszani politikai pártok ellen.

Nekünk más a meggyőződésünk. Meggyőződésünket vállalja a magyar nép is. Az a magyar nép, amely nemcsak a templomban, hanem a tereken és az utcák keresztelődésénél is állt keresztet és háza tűzfalának tezeit is keresztel el. Nem konjunkturából, hanem ösztönös megérzésből, hagyományból és a kereszt iránti tiszteletből. Éppúgy, ahogy Európa legbuzgóbb népeinél, Tirolban és Svájcban még a kocsmák falát is keresztel díszítik. És csodálatos: ezekben a kocsmákban a verekedés, a bícskázás és a részegség ismeretlen fogalom.

De a keresztet más országok politikai pártok programjában is láttuk. Olyan pártok programjában, amelyekért egyébként a Magyar Nemzet hevülni szokott. Az osztrák keresztényszocialisták és a német centripárt épügg címerükben viselték a keresztet, mint az olasz populáris. Pedig ezeket a pártokat a Magyar Nemzet előszeretettel szokta felvonultatni azok ellen a pártok ellen, amelyekről most a keresztet félti.

És végül: Mussolini felragyogtatta a keresztet a Kolosszeum ormán is. Köztudomású azonban, hogy a Kolosszeum is valamikor nem éppen egyházius lénykedések helye volt. Hadd sugározza a kereszt a Kolosszeum ormáról is azt az erőt, amely egyedül képes az élet világius nyereségével szemben egészségesebb és szebb légkört teremteni.

Ami végül a Magyar Nemzetet illeti, tudjuk, miért fél a keresztől. Mert a kereszt a zsidóság fölötti győzelmet is jelenti.

A Katolikus Nagygyűlés első napjának programja

„Mindnyájan Szent István országáért” vezető gondolattal október 4., 5., 6., 7. napjaira az Actio Catholica Országos Elnöksége által Budapestre összehívott XXIX. Országos Katolikus Nagygyűlés október 4-iki, szombati első napjának a programja a következő: október 4-én, szombaton délután 4 órakor az egyetemi és főiskolai ifjúság díszgyűlése a Vigadóban. Délután 4 óra 30 perckor a leányifjúság díszgyűlése a Magyar Művelődés Házában

(Városi Színház.) Délután 5 órakor Pázmány Péter szobrának ünnepélyes megkoszorúzása az Apponyi-téren. Este 7 óra 15 perckor a dolgozó ifjúság műsoros estje a Magyar Művelődés Házában (Városi színház.) A Katolikus Nagygyűlés rendezősege az Actio Catholica, Budapest, IV., Ferenciek-tere 7. Telefon: 18-25-43, bárkinnek a legnagyobb készséggel ad felvilágosítást.

GAZDASÁGI ÉLET**Borfogyasztási adót kell fizetni a termelőknek**

Ötven százalékos kedvezmény a házfogyasztásra

Nagyvárad thj. város fogyasztási adóhivatala 10311 adóhiv. szám alatta következő hirdetményt adta ki a bortermelők borfogyasztási adókötelezettsége tárgyában:

A m. kir. pénzügyminiszterium 400—1940. P. M. sz. rendelethez csatolt borfogyasztási adó szabályrendelet 9. paragrafus 2. p. és 14. és 15. paragrafusa a bortermelők borfogyasztási adó kötelezettségét megállapítja és szabályozza.

Ezen megállapítás szerint a bortermelők a város területén termelt, vagy más beszedési körletből további kezelés végett a város területére szállított, illetve bepincézett must, illetve ezekből szűrt bor után a borfogyasztási adót megfizetni tartoznak. Ebből következik, hogy a borfogyasztási adó fizetési kötelezettség szempontjából a bortermelők a városi fogyasztási adóhivatal ellenőrzése alá tartoznak és pedig abban az esetben is, hogyha saját termésű boraik kimérésével és kismértékben való elárulásával nem is foglalkoznak.

A hivatkozott paragrafusok a bortermelők részére azt a kedvezményt is biztosítják, hogy az általuk és háztartásuk által elfogyasztásra kerülő, valamint cselédségük és munkásaik részére természetbeni járandóságként kiszolgáltatandó bormennyiség után 50 százalékos adókedvezményben is részesülhetnek.

Felhívja ennél fogva a városi fogyasztási adóhivatal az összes bortermelőket, hogy a f. é. szeptember 26-tól szeptember 30-ig terjedő időben a hivatalos órák alatt a városi fogyasztási adóhivatalban (Városháza, földszint 12. ajtó) jelentkezzenek, — s ott az általuk szőlőművelésre használt területet a szüret megkezdésének időpontját, a várható szüreti eredményt — s a kedvezményes adótelre vonatkozó igényüket, — a saját, valamint 18 éven felüli családtagjaik és konver-

ziós szőlőmunkásaik részére igényelt bormennyiség megjelölésével, — saját érdekükben is jelentsék be. Ez a jelentkezési kötelezettség teljesen független a hegybírói hivatalnál esetleg már eszközölt bejelentésektől. Aki a fenti határidőben a jelentkezést és a szükséges adatok bejelentését elmulasztja, megbírságható és adókedvezményét sem érvényesítheti.

A szüret befejezése után pedig tartoznak a bortermelők a befejezéssel számított 8 napon belül a szüret teljes eredményét a fogyasztási adóhivatalban bejelenteni. A bejelentés valódiságát a fogyasztási adóhivatal közegei a helyszínen ellenőrizni fogják.

Ugyancsak tartoznak a bortermelők a beszállítást megelőző 24 órán belül a fogyasztási adóhivatalnál bejelenteni azon bepincézéseket, — amikor a szőlőjükből a termelt mustot a városi pincéjükbe (raktárukba) szállítják be.

Nagyvárad, 1941. szeptember 24.

Városi Fogyasztási Adóhivatal

Októberben jelölik ki a nyersbörbizományosokat és kereskedőket.

A nyersbörbizományosok küldöttsége kereste fel Megay Károlyt, a borközpont elnökét, a szakma többirányú kívánságával. Az érdekeltek közölték, hogy a régi nyersbörbizományosok felmondását október 15-ig hosszabbították meg, amely ideig feltétlenül megtörténik az új nyersbörbizományosok kijelölése, míg a nyersbörkereskedők kijelölését október 31-ig fejezik be. (Magy. Tud.)

Egy délután a Front színház előadásán

Szerdán este elutazott a Frontszínház

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán délután 4 órakor második előadást tartott Nagyváradon Tolnay Andor kitűnő frontszínháza. Ezúttal nemcsak katonák jelentek meg a nezőtérben, hanem „civiliek” is, sőt az egyik páholyban ott láttuk dr. Oswald Arisztidot, a premontrei gimnázium igazgatóját, több premontrei kanonok társaságában. Nem bánta meg senki, hogy megnézte a Frontszínházat. Több volt ez színháznál maradó értékű élmény volt mindenki számára.

A Frontszínház saját díszleteivel utazik, úgy van felszerelve, hogy, ha kell, egy csűrben, sőt a szabad ég alatt is felépíthesse pár perc alatt színpadát. Bátran nevezhetnénk „magyar Kékmadárnak” ezt a színházat, mert végtelenül finom, művészi hatást tudnak elővarázsolni a legegyszerűbb eszközökkel. Színpadjuk előrése (saját függönyei), székelly farragott kapura emlékeztet. Legfelül „Front Színház” felirat olvasható. A színpadjuk háttér szürkés-kék, lehet szobafalnak, kéknek, meseillusztrációnak nézni, attól függ, mit játszanak előtte? Egy asztal, egy szék: kész a vidéki jegyzői iroda. Búboskemenec, hímes szekrény, magásra rakott ágy: illuziókeltő szekely szoba. Óri-

si mézeskalácszívek, kasírozott „mézeskalács” lovacskák és tündéri mesekép tárul a színpadon a néző elé. S amilyen egyszerű és művészi a színpad, olyan tökéletes a színészek alakítása is.

Nagyváradon apró darabokat, táncszámokat adtak. Az irredenta tárgyú kis darabok, vagy a kacagtató, ötperces jelenetek, egyformán nagy hatást tettek. A legszebb azért talán mégis az a népies kis balett volt, amint hat táncosnő és három táncos adótt elő, szinte primitív színpadon. Színese lett az üres színpad, ritmus, muzsika, vidámság, szépség áradt szét az egyszerű díszlet előtt s a polgári közönség épp olyan lelkesedéssel tapsolt, mint az egyszerű katonák.

Este 6 órakor ért véget az előadás. Hat óra tíz perckor már a Frontszínház összes díszleteit kelleiket felpakolták két teherautóra. Félhétkor pedig a nagyvárad színtársulat tagjai megkapták és lelkes kendőlengetése között két társasgépkocsin vitéz Zilás Bertalan alezredes és Tolnay Andor vezetésével elindultak a frontszínház Budapest felé. Most kétheti pihenő jön, azután pedig — Kassán kezd meg működését Tolnay Andor kitűnő színtársulata. (—la.)

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezésKépkerekezés
Nagyvárad, Szt. János utca 48.
Telefon: 19-13

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekszámlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

MIKOR SÖTÉTITSÜNK?

(MTI) Az elsötétítést szeptember
 25-én 18 óra 50 perckor kell végrehaj-
 tani és 5 óra 55 percig tart.

A KORMÁNYZÓNÉ RÁDIÓSZÓ-
 ZATA A MAGYAR NEMZETHEZ.
 A Bud. Ért. jelenti: Nagyjelentőségű
 műsorszámmal bővíti a rádió csütör-
 tői másora. Vitéz nagybányai
 Horthy Miklósné 18 óra 50 perckor
 rádiószózatot intéz a magyar nemzet-
 hez és felhívja a figyelmet a vezeté-
 se alatt álló téli segélyakcióra.

A KORMÁNYZÓI PÁR LÁTO-
 GATÁSA A SEBESÜLT KATONÁK
 KÖZÖTT. A MTI. jelenti: A főméltó-
 ságu úr és a főméltóságú asszony
 kedden délután négy órakor megláto-
 gatta a Királyhágó-utcai tiszti kórhá-
 zat és a sebesült tisztekkel hosszasan
 elbeszélgetett. Ezután a 11-es helyi-
 őrségi tiszti kórházat látogatták meg
 s az ott lévők közt édeségeket osz-
 tottak szét.

Szeptember 30-ig tart a pótbéiratás
 a polgári leányiskolában. A nagyvára-
 di állami polgári leányiskola igazgató-
 sága közli, hogy a pótbéiratások szeptem-
 ber 30-ig bezárólag tartanak. —
 Ugyancsak szeptember 30-ig kell bead-
 ni a december havi magánvizsgálatok
 engedélyezésére vonatkozó folyamod-
 ványokat. Bélyeg 50 fillér, bélyeg nél-
 küli melléketekre 30 fillér. Csatolandó
 okmányok: születési-anyakönyvi kivo-
 nat, előző iskolai bizonyítvány, hely-
 hatósági bizonylat vagy lakásbejelen-
 tő, nyilatkozat arról, hogy másutt nem
 kísérelte meg a vizsgálatot, nyilatko-
 zat, hogy ki készíti elő, kimutatás a
 megtanulandó magyar költeményekről
 s az olvasmányokról, melyeknek tar-
 talmát tudja, ugyanez német nyelv-
 ből is.

DISZKÖZGYÜLEST TARTOTT A
 FŐVÁROS GR. SZÉCHENYI IST-
 VÁN EMLÉKÉRE. A MOT. jelenti:
 A főváros Széchenyi emlékére disz-
 közgyűlést tartott, amelyen a polgár-
 mester bejelentette a gróf Széchenyi
 István emlékére teendő intézkedése-
 ket. A közgyűlés a főpolgármester ja-
 vaslatára a polgármester előterjeszté-
 seit egyhangulag elfogadta.

450 új házaspárt fogadott a Szent-
 atya. Rómából jelentik: (MTI) A
 Szentatya szerdán kihallgatáson foga-
 dott 450 új házaspárt, akik előtt hosz-
 szabb beszédet mondott és a keresz-
 tény házasesetletet fejtegette. A pápa vé-
 gül áldását adta a kihallgatott pá-
 rokra.

A BELÜGYMINISZTERIUM MO-
 ZI-ÜGYEINEK REFERENSE NAGY-
 VÁRADON. Nagyvárad. Saját tud.
 Dr. Inotay Ferenc rendőrianácsos, a
 belügyminisztérium moziügyek
 referense, látogatába Nagyváradra ér-
 kezett. Délelőtt látogatást tett a vá-
 rosházán, az esti gyorsvonattal vis-
 szautazott a fővárosba.

Krizsán Béla áll. eng. nyilv. jogú
 gyorsíró-
 és gépiro
ISKOLA. Allamvizsna.
 Potbelirások.
 Beöthy Odön-u. 11.

ISKOLAI ÉVNYITÓ ÜNNEPSÉG
 GYERGYÓSZENTMIKLÓSON. A
 hitvallásos iskolák kapuinak megnyi-
 tása ez évben különösen meleg ünne-
 pélyességgel történt. Gyergyószentmik-
 lósón. Vasárnap a Fogarassy Leány-
 nevelő Intézet tartotta évnyitóját.
 Ebben az iskolaévben a liceum is
 megnyitott. Ezért fordult nemcsak a
 város, hanem egész Erdély figyelme
 is az intézet felé. Kolozsvárról, a Ma-
 rianum táviratilag üdvözölte az isko-
 lát. Az évmevnyitón László Ignác
 főesperes-plébános és Petres Kálmán
 az intézet igazgatója mondtak be-
 szédeket.

FELHÍVÁS. Felhívom a volt Pol-
 gárőrség tagjait, hogy saját érdekük-
 ben nálam, Gróf Mailáth Gusztáv-
 tív 1. (volt Össi-ter) szám alatt jelen-
 kezzenek, vagy címüket adják le. Je-
 lentkezés hozzátartozók által is esz-
 közhelhető. Dvorzák Lajos, volt őrs-
 parancsnok!

Érdekes nemzetgyalázási per a nagyváradai törvényszék előtt

Nagyvárad. Saját tud. Gyakorik
 a nemzetgyalázási perek a nagyvá-
 radi törvényszék előtt. Az emberek
 bizalmas jellegű összejöveteleiken
 meghányják-vetik a háborus viszo-
 nyok miatt kétségkívül nehéz hely-
 zetű beszéd közben megtörténik,
 hogy tesznek indulatos megjegyzése-
 ket, sőt akadnak, akik nem ismervén
 a mai romániai állapotokat, olyan
 összehasonlításokat tesznek, amelyek
 sértők a magyar állam méltóságára.
 Ilyenkor elég, hogy a meg gondolatlan
 beszédű polgár szavait olyan fültá-
 nuk hallják, akik valamilyen okból
 neheztelnek rá; megteszik ellene a
 feljelentést, rendszerint el is fordítik
 a kijelentéseket — s az eljárás nyom-
 ban megindul.

Ma özvegy Nehéz Ferencné büha-
 diószegi munkásszony állt ilyen
 nemzetgyalázás vétségének vádjával
 a törvényszék ötös tanácsa előtt. A
 vád szerint Balogh Dániel diószegi
 gazda házában a magyar államra és a
 magyar kormányzatra tett — nyom-
 dafestéket nem tűrő — kijelentéseket
 s azt is mondotta többek között, hogy
 jobb volt román uralom alatt, mert
 akkor lehetett cukrot és petróleumot
 kapni.

Az ügyet az a körülmény emeli ki
 a hasonló esetek sorából, hogy a fel-
 jelentést, nyilván bosszúból, két fia-
 tal bukovinai menekült tette, a vád-
 lott pedig egy derék magyar asszony,
 akinek jó magyar-voltát ismeri egész
 Diószeg.

A vádlott tagadta, hogy a terhére
 írt kijelentéseket megtette volna.
 Könnyek között igyekezett bizonyí-
 tani, hogy

a román megszállás idejében
 mindig kifogástalan magyar ma-
 gatartást tanúsított, sőt erős és
 szókimondó magyarságdért meg-
 hárcoltatásokban is volt része,
 úgy hogy öröla ilyen gyalázó
 kijelentések fel se lételezhetők.

— A bécsi döntés után is meg-
 tettem magyar köteletségemet. —
 folytatta. — Szegény asszony létem-
 re hónapokon át egy menekült uri-
 embert tartottam a házában s a
 két bukovinai menekült is csak azért
 jelentett fel, mert egyben meglec-
 kéztettem őket, hogy a magyar ál-
 lamtól kapott pénzbeli támogatást
 nem úgy használják fel, ahogy illik.

A feljelentők nem jelentek meg a
 tárgyaláson, mert azóta a Bácskába
 telepítették őket. Csupán Balogh

Dánielt hallgathatta ki a bíróság,
 akinek házában a vád tárgyát képe-
 ző állítólagos kijelentések történtek.
 Noha azóta ellentétek merültek fel
 közte és Nehéz Ferencné között, ő is
 elismerte, hogy a vádlott jómagyar-
 voltáról az egész falu meg van győ-
 ződve. Tény azonban, hogy sok min-
 denféléről beszéltek az ő házában
 összegyűltek, még tréfáltak is arról,
 hogy bizony Magyarországon sem
 fonják kolbászból a kerítést, itt is
 meg kell dolgozni a kenyérért s Ne-
 ház Ferencné szavai — köztük a vád-
 ban szereplő összehasonlítás — ezzel
 kapcsolatban hangzottak el.

Dr. Horváth József ügyvéd látta el
 a védelmet, amit valóban megrázó
 lélektani érvekkel is alátámasztott s
 állításait az egyetlen megjelent tanu
 is igazolta.

— Jól ismerem ezt az asszonyt, —
 mondotta, — hiszen a román uralom
 idejében két évig szolgált nálam
 beletekintettem a lelkébe. A jó ma-
 gyarság mintaképeit! lehetne őt oda-
 állítani. Magyar iskolába járatta a
 gyermekeit, amiatt a községi előjáró-
 ságnál zaklatásoknak volt kitéve és
 mikor ő önméretesen magyarul hivat-
 kozott szülői jogaira és felszólították
 hogy románul beszéljen, magyar szó-
 kimondásával így mert válaszolni:
 „Maguknak köteleességük magyarul
 tudni, ha idejöttek...” Ez az asszony
 olyan fiúkat nevelt, akik saját bizton-
 ságuk sőt életük kockázatásával se-
 gítettek át magyar legényeket a hatá-
 ron, hogy ezzel kivonják őket a ro-
 mán katonai szolgálat egyre elvisel-
 hetlenebbé váló szervezései alól.
 Aki ilyen gyermekeket nevelt, az nem
 fordulhatott becsmerő szavakkal ha-
 zája ellen.

Dr. Horváth József, miután esze-
 telte a sorsot, amelyet különösen az
 olyan határvidéki falvakban, mint
 Diószeg, vállalnia kellett a magyar-
 ságnak, így fejezte be beszédét:

— Kérem a tekintetes törvényszé-
 ket, ne csináljon mártírokat olyanok-
 ból, akik huszonkét évig amugy is
 mártírok voltak.

A bíróság a vád tárgyát képező ki-
 jelentéseknek csak egy részét tekín-
 tette megbizonyítottnak s azért az eny-
 hított körülmények beszámításával
 csupán 50 pengő pénzbüntetésre ítélte
 Nehéz Ferencnét, aki meg is nyugo-
 dott az ítélelben. Az ügyész azonban
 semmisségi panaszt jelentett be.

Kibővítették a nagyváradai állami ta-
 noncotthont. Nagyvárad. Saját tud. A
 vallás- és közoktatásügyi minisztérium
 három héttel ezelőtt közölte a nagy-
 váradai állami tanoncotthon igazgató-
 ságával, hogy a belügyminisztérium-
 mal egyetértve 14 gyermeket beutal
 az otthonba. Minthogy a helyi tanon-
 cotthonban eddig mindössze negyven
 fű számára volt hely, s ezek a helyek
 mind be voltak már töltve, szükséges-
 nek mutatkozott a tanoncotthon kibő-
 vítése az épület eddigi használatba
 nem vett szárnyának átalakításával. A
 munkálatok a minisztérium leiratá-
 nak vétele után azonnal meg is kez-
 dődtek és rövidesen befejezést nyer-
 nek. A tanoncotthon ujonnan beutalt
 lakói valószínűleg már holnap jelent-
 kezni fognak, úgy hogy az átalakítási
 munkálatok befejezéséig az otthon ed-
 dig is használt helyiségeiben fogják
 őket ideiglenesen elszállásolni.

FRISS KENYÉR IS ÁRUSITHA-
 TÓ MÁTÓL KEZDVE. A MTI je-
 lentli: A kormány rendeletet adott ki,
 amely szerint hatálytalanították a ju-
 nius 26-án kiadott rendelkezést, amely
 kimondja, hogy a kenyéret elkészíté-
 sétől számított 24 órán belül forga-
 lombba hozni tilos.

Adagolják a tojást Svédországban.
 Stockholmól jelentik: (NTI) A svéd
 kormány elrendelte a tojás adagolá-
 sát. Minden személy havonként 450
 gramm tojást kaphat. (MTI)

Nagyvárad thj. város I. foku Ipar-
 hatósága ad 32027—1941. szám alatt a
 következők hirdetését adta ki: Vegyi- és
 Élelmiszeripari r. t., Mátyás király ut-
 ca 60—74. szám alatti lakosnak a Ko-
 lozsvári utca 53. szám alatti telken
 vegyszeti, malátakivonat, aether ol-
 dószer, növény, állatvédőszer, növényi
 olajgyár, olaj, keményítő, szappan és
 lággyár telep felállítása céljából
 az elsőfoku iparhatósághoz benyújtott
 kérelme és az 1884: XVII. t. c. 27. pa-
 ragrafusá alapján a helyszini tárgya-
 lást 1941. évi október hó 8. napján
 délelőtt egy negyed 10 órára tüztem ki.
 Erről a közzététel körüli lakó
 szomszédokat, általában a közönséget
 azzal a felhívással értesitem, hogy
 mindazok, kik a tervezett telep ellen
 bármilyen okból kifogást akarnak tenni,
 azt az elsőfoku iparhatóságnál (város-
 háza, II. em. 16. sz.) a tárgyalás nap-
 jáig írásban, a helyszini tárgyaláson
 pedig szóval előterjeszthetik. Nagyvá-
 rad, 1941. szeptember hó 4-én. Dr
 Varga László sk. tanácsnok. Kiadmány
 hitelül: Baranyi kiadó.

MEGHÍVÓ

a Vegyi és Élelmiszeripari rt.-nak
 Budapesten a Mezőgazdasági és Ké-
 miai Ipartelepek rt. helyiségében,
 Budapest, VIII. Örömvölgy-utca 8. sz.
 alatt 1941. október hó 5-én déli 12
 órakor, ha a részvényesek kellő szá-
 mban nem jelennek meg, ugyanazon
 a helyen 1941. október hó 7-én, dél-
 után 5 órakor megtartandó rendki-
 vüli közgyűlésére. Tárgysorozat: 1.
 Igazgatósági tagok lemondásának be-
 jelentése. 2. Cégjegyzési jogosultsá-
 gok engedélyezése. 3. Határozathoza-
 tal a vállalat bukaresti fiókját ille-
 tően. 4. Esetleges indítványok. Azon
 részvényesek, akik a közgyűlésen
 résztvenni kívánnak és szavazati jo-
 gukat gyakorolni óhajtják, kötelesek
 részvényeiket legalább 5 nappal fenti
 közgyűlési határnap előtt, a társaság
 pénztáránál Nagyváradon, vagy a
 Mezőgazdasági és Kémiai Ipartelepek
 rt., Budapest, VIII. Örömvölgy-utca
 8. sz. pénztáránál letéti jegy ellené-
 ben letétbe helyezni. Nagyvárad,
 1941. szeptember 23.

SZINHÁZ

Lehár-ciklust rendez a Szigligeti Színház

Nagyvárad. Saját tud. A Vigözvegy pénteki reprizével kezdi meg Putnik Bálint kitűnő operettegyüttese azt a Lehár-ciklust, amelyet most indít meg a színház. A Vigözvegy reprize után sor kerül Lehár leghíresebb operettjeire s felelevenítik a Mosoly országot, a Cigányszerelmet, Évát és Lehár többi híres operettjeit. Valamennyi teljesen új beállításban és korszerű díszletekkel kerül a közönség elé. Az operettegyüttes nagy ambícióval készül a Lehár-reprizekre.

Színházi iroda közleményei:

— Ma, csütörtökön délután fél 4 órai kezdettel rendezi a Szigligeti színház az idényben az első ifjúsági előadását. Színrekerül ez alkalommal a Hajduk hadnagya című nagyoperett. Jegyek — kizárólag a tanulóifjúság részére — a színházi pénztárnál kaphatók délután 3 órától.

— Ma, csütörtökön este Barabás Pál legmulatságosabb vigjáték ujdonsága a 2000 pengős férfi van a színház műsorán, Sármágy Miklós rendezésében, Moóry Lucy, Bartók Julia és Ihász Klárával a női főszerepekben.

— Pénteken este premier bérletben mutatja be a színház Lehár Ferenc

örökbecsű nagyoperettjét, a Vigözvegyet elsőrendű szereposztásban és gyönyörű kiállításban, Radnóthy Évával és Delly Ferencel a főszerepekben. Ez utóbbi egyuttal főrendezője is ennek a csodás muzsikájú operettnak. A Vigözvegy szombaton és vasárnap este is színrekerül.

— Szombaton délután 4 órai kezdettel olcsó helyárrakkal a Hajduk hadnagya kerül színre a bemutató előadás pompás szereposztásában.

— Vasárnap délután 4 órai kezdettel, olcsó helyárrakkal az idény legmulatságosabb zenés vigjáték-ujdonsága az Ilyenek a férfiak van a színház műsorán. A nagy érdeklődésre való tekintettel jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön este: 2000 pengős férfi. Pénteken este: Vigözvegy, premier bérletben, Radnóthy Eva és Delly Ferenc felléptével.

Szombaton délután 4 órakor olcsó helyárrakkal: Hajduk hadnagya.

Szombaton este: Vigözvegy.

Vasárnap délután 4 órakor olcsó helyárrakkal: Ilyenek a férfiak.

Vasárnap este: Vigözvegy.

Nehéz bejutni a művésznőkhöz

Nagyvárad. Saját tud.: ezzel szokták kezdeni a helyi riporterek aktuális beszámolóikat. Hát, lehet, hogy az újságíró mindent tud, de bejutni a művésznőkhöz, az már nem könnyű mégsem. A laikus közönség, amely csak a nézőtérrel ismeri a művészeket, művésznőket, akik Putnik Bálint nagyszerű színházában szórakoztatják, azt hiszi, hogy az újságíróknak minden könnyű, még a művésznőkhöz bejutni is, egy kis interjú okából. Hát ez, hogy úgy mondjuk, klasszikus tévedés. Sok ravaszság, felfang, de még több elszántság szükséges ahhoz, hogy a riportert bejuthasson valamelyik primadonnához. Én mindmohig azt hittem magamról, hogy úgynevezett befentes vagyok minden színháznál, a váránál is, de keserűen csalódnom kellett ebben a hitemben.

Láttam például a kiskapunál állni Moory Lucyt, a társulat új hősnőjét, székeségében, ifjúságában ragyogva, nos, rögtön elhatároztam, hogy felkeresem és interjút csinállok vele. El is mentem még aznap délután a lakására, de egy mogorva cseléd fogadott:

— Mit akar? — förmedt rám.

— Én kérem rip...

Azt akartam mondani, hogy riportert vagyok, de a mogorva nő rám förmedt:

— Ripacs? A művésznőknek semmi köze a Ripacsokhoz! — és becsapta orrom előtt az ajtót.

Hát elmentem Radnóthy Évához, ehhez a nagyszerű primadonnához, aki úgy énekel, ahogy kévésen énekeltek ezen a színpadon és úgy játszik, ahogy énekel és becsengettem.

— Ki az? — kérdezte egy kellemes női hang, alighanem a szobalánya.

— Zsur...

Zsurnalisztát akartam mondani, okulva az előbbi vizuális tanulságain, de a kellemes hang ajtónyílás helyett ezúttal csicseregte.

— A művésznő nagyon el van foglalva, nem ér rá zsúrokra menni. Különben is, ki rendez zsúrt a mai drágaságban?

Eredmény nélkül távoztam innen is.

Elballagtam hát a végtelenül kedvesnek és rokonszenvesnek látszó Jurik Julcsihoz, akit tavaly úgy megszeretett a közönség. Becsengetek:

— Halló, ki az? — hallatszik belülről, az ajtó mögül.

— Uj...

... de nem folytathattam, hogy újságíró vagyok, mert felcsaltant a belülről hangzó szót:

— Uj számla? — menjen azzal az igazgatói irodábal!

És itt sem tudtam a művésznő színe elé kerülni.

Nos, hát ilyen könnyű bejutni az újságíróknak a művésznőkhöz... (—el/a.)

Október 15-én ünnepélyes keretek között nyitják meg a kolozsvári Nemzeti Színházat.

A M. T. I. jelenti: Vitéz Haász Aladár kultuszminiszteri osztályfőnök Kolozsváron tartózkodott és a Nemzeti Színház megnyitásával kapcsolatos kérdéseket beszélte meg báró Kemény János intendánssal és Táray Ferenc igazgatóval, valamint a többi illetékes tényezővel. Immár véglegesen elhatározott dolog, hogy a kolozsvári nemzeti Színházat ünnepélyes keretek között október 15-én nyitják meg. Vitéz Haász Aladár miniszteri osztályfőnök a színház igazgató bizonyos újabb megállapításait is felülvizsgálta és látogatásával egyidejűleg az a hír is elterjedt, hogy egyes szerződések revíziójára is sor kerül.

SPORT

Szegeden játszik vasárnap a NAC

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap egyik legnehezebb mérkőzését játssza a NAC, amikor is a tiszaparti városban kell megütköznie a legjobb vidéki együttesrel. Hetekkel ezelőtt „paprikás” mérkőzésen találkozott a két csapat Váradon, akkor döntetlen volt az eredmény. Azóta azonban sok minden történt és — bajnoki pontokról van szó...

A NAC fokozott buzgalommal készül erre a mérkőzésre. Kedden délután alapos erőnléti edzés folyt az Erzsébet-ligeti pályán, ma kétkapus edzés lesz, amelyen többé-kevésbé kialakul a Szegedre utazó csapat is. Néhány ponton még kétséges az összeállítás. Molnár sérüléséről még nem tud bizonyosat a NAC vezetősége. A csapatot nem törte le a vasárnapi ve-

kitűnő játékos kedden nem is vett részt az edzésen, helyette a kórházban röntgenfelvételt készítettek fájós lábáról. Hiányzott a keddi edzésről Domján is, akinek erős horzsolása van a jobb lábán.

Solymosi ma Nagyváradra érkezik és résztvesz csapata mai és pénteki edzésén. Természetesen ő véd Szeged ellen. Amennyiben Molnár állapota nem javulna, úgy helyette elsősorban Ujvári jöhet számításba, aki az edzéseken igen jó formáról tett bizonyosságot és aki az első számú háttvédtartaléka a NAC-nak. A fedezetsorban Krasznai és Kalocsay II közül kerül ki a jobbfezet, a csatársorban pedig ismét elfoglalja helyét Kovács I, aki sérüléséből teljesen felépült és Sárvári, aki visszamehet a középcsatár helyére.

A vezetőség reméli, hogy a sérültek teljesen rendbejönnek a vasárnapi fontos mérkőzésre, így a csapat megbolygatása nélkül utazhatnak Szegedre, ahol előreláthatólag igen nagy mérkőzésre van kilátás...

Magyar Kupa mérkőzést játszik a Törekvés

Nagyvárad. Saját tud. A Törekvés csapata vasárnap résztvesz a Magyar Kupa első selejtező mérkőzésén. A reség, igen nagy akarással készülnek a Kupában való jó szereplésre.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS

Mindazoknak, kik felejtetlen drága halottunk

Oláh Ferenc

szőlőbirtokos elhunytá alkalmából részvételükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet a

gyászoló család

Balankabátok

érkeztek

Hacbátz

uridivatüzletébe

Rákóczi-út 1. sz. Tel. 17-01.

Talán ez a mérkőzés jó lesz arra, hogy a Törekvés is összeszedje magát. A csapat vezetősége részéről ismét felkeresték a NAC vezetőségét és tárgyalásokat folytattak abban az irányban hogy egy-két játékos engedjenek át a zöld-fehérek a Törekvés részére.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknek 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Öltözködni olcsón csak Molnár használt ruha üzletéből lehet Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árat fizetek használt ruháért. 183

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek, órák, ókszerért javítok Gyenge István ékszerész. Rákóczi út 19.

Eladó 40 darab prima urasági báznai malac, páronként 70 kg. súlyban. Házát keresek megvételre. Pál-utca 14. szám. 443

Eladó jókarban finom fekete férfi télikabát plüsch béléssel, rövid férfi kabát (mikádó), új női télikabát 3x4-es Argamen szőnyeg. Rulikovszky-ut 10. fszint 1. délelőtt. 435

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órás és ékszerész, Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Eladó szőlő és gyümölcsös. Aranyoldal 24. Értekezni Kálvária-utca 172. 442

Sürgösen eladó 12 kvadrátos (3x4-es) szép szőnyeg ebédlőszőnyeg nagyon jó állapotban. Alapi-u. 1, ajtó 2, délelőtt 3 óráig. 436

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Paradicsomos, befőttes üvegek, káposztás hordók és egyéb háztartási felszerelések eladók. Csáky-u. 25. I. emelet. 444

Városhoz közel veszek 5-10 hold jó földet. Postamester, Nagyvárad 5. 440

Állást nyec

Rikkancsokat fix fizetéssel felvesszünk Jentkezni a Néplap expedíciós osztályon

Fiu tanulónak felvétetik Joó Lajos fűszerüzletében. Csáky-u. 24. 441

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.